

kari aronpuro & pelkkää barnumia

ntamo

pelkkää barnumia

KARI ARONPURO

Kihisevä tyhjä, Merkitysainesta, 2010
Retro 1964–2008, 2010
Lehmän henkäys, runoja, 2008
Gathandu, runoja, 2005
Mikä tahansa, runoja, 2003
Augustan tanssikenkä, sana-assemblaaseja, 2003
Pomo:n lumo, runoja, 2000
Paon viivoja, runoja, 1998
Saa tulla, runoja, 1996
Pietas, runoja, 1994
Tasanko 967, runoja, 1991
Rihmasto, runoja, 1989
Selvää jälkeä, runoja 1964–1987, 1988
Kirjaimet tulevat, runoja, 1986
Merkillistä menoa, runoja, 1983
Vähäfysiikka, runoja, 1981
Galleria, proosarunoja, 1979
Kalpea aavistus verenkierrosta, runoja, 1977
Moskovan ikävä, runoja, 1973
Kiinan ja Rääkkylän runot, 1972
Ilokomonyliopisto, runoja, 1970
Minä viihtyy, runoja, 1967
Terveudeksi, runoja, 1966
Aperitiff – avoin kaupunki, kollaasiromaani, 1965
Peltiset enkelit, runoja, 1964

© 2014 Kari Aronpuro, 2007, 2008 Ara Shirinyan

ISBN 978-952-215-498-9

YKL 82.2

Asiasana: kokeellinen kirjallisuus lyriikka, konseptualismi lyriikka, konkretismi lyriikka, visuaalinen ilmaisu sanataide, viihde historia, mainonta historia, Barnum, Phineas T. (1810–1892), Shirinyan, Ara

Taitto: Kari Aronpuro ja Make Copies

Kansi: Banks L Steppburnin digikuva Le Petit Verre, 2012

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

2014

ntamo

www.ntamo.net

kari aronpuro

pelkkää barnumia

cargo

”Le psychanalyste plante son cirque dans l’inconscient stupéfait, tout un Barnum
aux champs et dans l’usine.”

Gilles Deleuze & Felix Guattari, *Capitalisme et schizophrénie, L'ANTI-CŒDIPE*.
Les Éditions de Minuit 1972 Paris

*Halu on vaistomaista ja pyhää
halun avulla voimme toteuttaa
saastattoman sikiämisen*

Henry Miller

1911 EI OLLUT VIELÄ ERITYINEN

1911 kullan maailmanmarkkinahinta pysyy vakaana, Lontoon pörssissä £4,24 unssilta.

1911 Suomen suuriruhtinasmaan väestö lisääntyy ja sen työkuntoisuus vankistuu.

1911 tammikuun eduskuntavaaleissa 54,8 prosenttia naisista käyttää äänioikeuttaan.

1911 talvi on lauhkea ja luminen, kevät kylmänlainen ja kuiva.

1911 nähdään lentokone ensikerran Tampereella.

1911 hankitaan G. Lindellin talon kansakouluun 35 syltä koivuhalkoja ja 5 virutuslaitokselle.

1911 annetaan asetus naisen naimiän korottamisesta.

1911 Tampereella on elätettäviä perheitä miehillä 2685 ja naisilla 87.

1911 tulirokon häätämiseksi kansakoulujen oppilaita kielletään käymästä elävissä kuvissa, saunassa ja vieraissa.

1911 rokonistuttajan vuosipalkka on 600 mk, kansakoulun opettajan 1500 ja ruiskumestarin 1800 mk.

1911 tuodaan Saksasta tammikuussa 52 kiloa valokuvauskoneita ja 504 taskukelloa.

1911 viedään Venäjälle helmikuussa 1.065.311 litraa maitoa ja kermaa.

1911 päätetään hankkia Tampereen köyhäinhuoltohallituksen sihteerille puhelin.

1911 maaliskuussa väskynän tuonti Saksasta ja helmipotaskan tuonti Venäjältä romahtaa.

1911 Senaatti ehdottaa mallasjuomaveron alentamista 8 markasta 5 markkaan 10 mallaskilolta ettei korkealla verolla tuhottaisi mallasjuomateollisuutta ”ulkomaisten väkijuomain hyväksi”.

1911 eräs mies hyppää Imatran sillalta koskeen, mutta Imatra ei häntä huoli, vaan viskaa hänet itäisellä rannalla olevalle jäälautalle.

1911 H. Majesteettinsa antaa Venäjän pääsiäisenä hohtokivillä koristetun nuuskarasian senaatin talousosaston varapuheenjohtajalle, kenraaliluutnantti Vladimir Markoville.

1911 päätetään alkaa jälleen kesäkuun 1. p:stä väkijuomain vähittäismyynti Tampereella.

1911 työn puute Tampereella on niin suuri, ettei sellaista oltu koettu siten vuoden 1893 talven. Työtä hakee ensimmäisellä kvartaalilla 1245 miestä.

1911 Commersin talon Elävien kuvien teatterissa esitetään suurta kevätkauden loistonumeroa *Rekryytti* v:lta 1864. Pituus yli kilometri.

1911 tarkastaja Pelkosen esitys ruumiinrangaistuksen poistamisesta kansakouluista pannaan pöydälle.

1911 Tampereen kansakoulujen hammaspoliklinikalla vedetään pois 614 maitohammasta ja paikataan 868 hammasta.

1911 tuore silava maksaa 150 penniä (2010, 5,40 €) kilo ja takkirauta 106 Suomen markkaa tonni.

1911 syksyllä aletaan rakentaa Tampereen Työväenyhdistyksen taloa, Tampereen Telefooni Oy:n taloa, Tampereen Teatteritaloa ja kauppaopistorakennusta.

1911 kirjaston lukutupiin tilataan 148 lehteä.

1911 koulussa ravitseminen ei voi olla toiminnassa, varoja kun ei ole tar-
koitukseen käytettävissä.

1911 Charles Gregowitsch, kuulu viuluniekka, antaa konsertin maalisi-
kuussa Tampereella.

1911 Ilmari Kianto julkaisee kirjan *Orjantappuroita*.

1911 vietetään Roomassa Italian kuningaskunnan 50-vuotisriemujuhlaa
ja avataan 29. maaliskuuta arkeologiset näyttelyt Diocletianuksen kylpy-
huoneilla.

1911 alkuvuodesta lakkoliikehdintää Venäjän korkeakouluissa.

1911 sudet syövät talvella Taškentissa morsiamen, sulhasen ja 118 hää-
vierasta.

1911 annetaan siviiliavioliittoa koskeva lakiehdotus eduskunnalle.

1911 Tampereen terveystoimi toimittaa 1680 huoneen tiprustuksen ja
lunastaa yhteensä 66.638 tapettua rottaa.

1911 syttyy Italian-Turkin sota Tripolitaniasta, Fezzanasta ja Kyrenai-
kasta.

1911 toimitetun väenlaskun mukaan nousee Intian väkiluku 312.000.000
henkeen. *Aamulehti*: "On siinä ihmisiä."

1911 yliopiston pöytäkirjat muuttuvat suomenkielisiksi.

1911 syksyllä järjestetään vastalausekokouksia Suomen silpomisen joh-
dosta.

1911 laivaliike alkaa Näsijärvellä ja Pyhäjärvellä toukokuun 7. päivänä
ja kestää aina joulukuun loppuun.

1911 Tampereen rautatieasemalta lähtee I:ssä luokassa 248, II:ssä 24.217
ja III:ssä 244.253 matkustajaa.

1911 järjestetään V.P.K:n uudella talolla naamiohuvit:

*Torvet törähtävät,
Naamioidut esiintyvät,
Yleinen mylläkkä,
Brysseliläistä partamusiikkia,
Kansainväliset turnajaiset.
Kupletteja:
Cavalleria rusticana di Finlandia,
Ihminen tertsiäerikaudelta.*

1911 julkaistaan vappuviikolla Aamulehdessä ensimmäiset värilliset kuvat.

1911 kehkeytyy Äänekoski.

APRIKOOSISOOSI

Kantona kantotuoli kaskessa, on pelin tai katsomisen paikka.
Suoltuvat sommelot henkeinsä hieverieistä, heittä hiivana kuulee.
Oksilla umpuilevilla puu vihertää, vihertää Sempach Seeallee.
Kanataskuista kaivelet haravatavaraan piikeiksi pihlajaa taikka

Haudattu haaska vaaraan, pirskottu mustikkamustetta tilkka.
Ojaton on paidassa käärmepeärme, ajaton vasan-, vasikanfilee.
Ampparit ameriikanaprikoosia, Rölliä, fumarollia imppailee.
Puusniekkaa sapetti lettipalmetti, korvaton koivuneilikka.

Törmäilet törmänhamaralla, harhaillet haaveessa kutukuore.
Minne minnelaulajat, minne? Sinne, sinne näätä ja näsiä.
Vannehdi saavisi, sormesi, puutorvesi! Mäskää, valmista vierre!

Anasta, ahmi kurpitsapitsaa, säästä vitsaa, toreelta kure.
Delissä, leivoslirissä, kansalainen Idman pumppaa käsidesiä.
Super sinä pään päällä leijaava supi, ureaa mureampi Murre.

ASIOIDEN JÄRJESTYS SILEÄSSÄ TILASSA

Minä nousin tammikuussa 1844 nelihenkisen seurueeni kanssa Liverpooliin lähdössä olevaan pakettialus *Yorkshireen*.

Minä olin ylpeämpi nimityksestä *Lasten ystävä* kuin arvonimestä *Maailman kuningas*.

Minä opetin William Johnsonin, pienipäisen mustan kääpiön, puhumaan viidakkokieltä ja hymyilemään tauotta.

Minä myin *Amerikan museon* ystäväilleni yhdellä dollarilla.

Minä vähät välitin kilpailijoiden humpuukiversio-arvioista.

Minä tein sopimuksen viidensadan kuvaraamatun myymisestä.

Minä rakennutin tulen tuhoaman sirkuksen talvileirin uudelleen.

Minä palkkasin parrakkaat naiset Mrs Meyersin ja lady Annie Jonesin elävien harvinaisuuksien kokoelmaani.

Minä laskin laulaja Jenny Lindin nettotuloksi yhdeksän kuukauden kiertueelta \$176.672.

Minä kirjoitin Danburyssä viikkolehteeni *The Herald of Freedom* varoittavia sanoja mitä tulee uskonnolliseen kiihotukseen.

Minä vaurastuin maaomaisuuteni arvonnousulla.

Minä menetin toistamiseen *Amerikan museon* tulipalossa.

Minä hyväksyin Mr Oliver Taylorin tarjouksen ryhtyä apulaiseksi hänen sekatavarakauppaansa Brooklynissä.

Minä olin erityisen mieltynyt kuuluisaan nuijaan, jolla kapteeni Cook kolkattiin.

Minä olin kuolla suolentukkeumaan, minun painoni putosi 97 kilosta 65 kiloon.

Minä sain syyhyn, kohta sataa kultaa ja lujaa.

Minä kehittelin käärmeistäni, joista suurin oli yli kymmenmetrinen ahnas anakonda, verrattoman vetonaulan.

Minä ostin velaksi kengät isän hautajaisiin.

Minä arvostin näyttelyistäni ehkä eniten *Suurta luurankokomeroa*.

Minä näin yleisömassan arvaamattomana petona, jonka voi kesyttää tekemään tulosta.

Minä laajensin sirkukseni *Barnumin Taikakaupungiksi, Maailman Suurimmaksi Showksi*.

Minä valjastutin auran eteen norsun kyntämään palatsini peltoja.

Minä aloin tuntea viehtymystä vetäytyä mielenliikutusten kurimukselta suhteellisen rauhallisiin oloihin.

Minä toimitin 112-sivuisen kuvitetun museo-oppaan.

Minä palkkasin sivulavanäytöksiini viihdyttäviä vatsastapuhujia, Charles Youngin, Harry Kennedyn ja William Francis Charletin.

Minä sain paronitar Rothschildilta kutsun hänen Piccadillyllä sijaitsevaan palatsiinsa.

Minä aloin esittää teatterissani isänmaallisia draamoja kahdesti päivässä.

Minä otin itseäni niskasta kiinni: ”Kuuleppas Mr. Barnum, ei enää nonsenseä, ei enää kädestä suuhun -elämää, sinun on koottava tarmosi tulevaisuuden tekemiseen.”

Minä en ollut paikalla, kun kirahvi Kolossus hyppäsi yli laidan Missisippiin ja hukkui.

Minä palasin kotiin ja panin maata, mutta en saanut unta.

Minä tein humpuukista liiketoimieni elementin.

Minä sain idean tuottaa Jenny Lind, Ruotsin satakieli, uudelle mantee-reelle.

Minä näin päivänvalon.

Minä ryhdyin maata kiertäväksi raittiuspuhujaksi.

Minä heräsin eloon pormestarivuoteni päätyttyä.

Minä sain isoisältä palan suota.

Minä menetin rakkaan *Jumboni* junaonnettomuudessa syksyllä '85 Ontarion St. Thomasissa.

Minä pestasin sirkukseeni englantilaisen Mrs. Meyersin, suuren Zazelin, kauniin kanuunankuulan, joka laukaistiin tulenlieskan saattelemana savupilven läpi 25:n metrin kaaressa trapetsille.

Minä rakastin oranssinväristä, satiinilla tapetoitua työhuonettani.

Minä olen kiitoksen velkaa kristillisyydelle monista elämäni seesteisistä onnenhetkistä.

Minä sain tilaisuuden asettua aloilleni arvostettuun toimeen.

Minä osallistuin henkilökohtaisesti kiitospäivän palvelukseen Bridgeportin universalistien Vapahtajan kirkossa.

Minä kiinnitin kokoelmaani kaksi uutta kääpiötä, kommodori Terhon ja Miss. Lavinia Warrenin.

Minä allekirjoitin sopimuksen James A. Baileyn ja James L. Hutchinsonin kanssa sirkusyhtiöstä *Barnum and London*.

Minä palasin Englantiin ja aloin luennoida aiheesta *Rahan ansaitsemisen taito*.

Minä vuokrasin museolle kuolleen, mutta sangen puoleensavetävän *Felleen merenneidon*.

Minä tein laskelmia, tarkkailin merkkejä, minä solmin suhteita.

Minä lahjoitin saksalaisvalmisteisen *Triton*-suihkukaivon kotikaupungilteni Bethelille.

Minä haalin erikoisuuksia, uutuuksia vanhalta mantereelta.

Minä vapautin esineitä hyödyllisyyden orjuudesta.

Minä palkkasin pätevän arkkitehdin ja joukon taitavia rakentajia.

Minä käytin ajastani valtaosan mainonnan suunnitteluun ja hoitamiseen.

Minä saatoin pitää jopa 40 luentoa kuukaudessa.

Minä köyhdyin köyhtymistäni.

Minä koulutin koiran käyttämään vanhaa ompelukonetta.

Minä unohdin sateenvarjoni veljeni hotelliin.

Minä sain apulaisen paikan Keeler & Whilockin kaupasta.

Minä luotin z-kirjaimen mystiseen voimaan nimetessäni tšerkessiläisiä kaunottaria: Zaluman Agra, Zobeide Luti, Zuruby Hannum, Azela Pacha, Zibeda, Zoledod...

Minä meinattiin ampua neekerinä.

Minä laajensin sirkukseni *Barnumin Taikakaupungiksi*.

Minä kuulin tietyiltä tahoilta kriittisiä äänenpainoja.

Minä avasin oman portteripaikan.

Minä tunsin pienestä pitäen valtavaa viehtymystä kaikenlaiseen kilpailuun.

Minä avasin keväällä *Roomalaisen hippodromin* New Yorkissa.

Minä lähetin retkikunnan tropiikkiin hakemaan täydennystä *Amerikan museon* akvaarioon sekä *Bostonin akvaario ja eläinpuistoon*.

Minä nousin kuuden hevosen vetämiin vaunuihin.

Minä aloin kirjoittaa kirjoja humpuukista *New York Weekly Mercuryyn*.

Minä panin heidät pesemään hiuksensa oluella ja tupeeraaman tukkan-
sa.

Minä tallennuin äänitteeksi.

Minä pidin tiedotustilaisuuden veloista selviytymisestääni, minä takelte-
lin, kyyneleet valuiivat poskiltani.

Minä ratsastin kyntöhevosella.

Minä erotin leikkisän, pilailevan humpuukin pahansuovasta ja petolli-
sesta.

Minä pistäydyin liikematkalla marraskuussa 1942 veljeni Philon luona
Bridgeport Cityssä.

Minä kävin säännöllisesti kirkossa.

Minä houkuttelin Chang Yu Singin, koturneilla yli kaksi- ja puolimetri-
sen kiinalaisen jättiläisen, sakkia pelaavan, seitsemää kieltä sujuvasti
puhuvan, laatusikareja polttelevan oppineen, Amerikkaan tarjoamalla
huimat \$500 kuukaudessa.

Minä palkkasin 65 miestä pystyttämään ja purkamaan teltoja.

Minä tulin valituksi Bridgeportin pormestariksi.

Minä pääsin kirkon arpajaisasiamieheksi.

Minä onnistuin hankkimaan ihmiskokoelmaani myös keilapäiset ats-
teekkinuoret Maximon ja Bartolan, ihmissuvun taskupainokset.

Minä aloin harkita ryhtymistä yksityisyrittäjäksi.

9 789522 154989 >

9 789522 154989 >